

[Carsten Raft.]

som det overhovedet kan gøres, og jeg tror, at med hele bygningsstjenestens videnskabelige dygtighed er den i dette forhold et omsvøbsdepartement. Jeg tror, de private firmaer langt bedre kan ordne de ting.

Jeg var glad for, hvad det ærede medlem hr. Hans Conrad Koefoed sagde om mandskabet og befolkningens forhold til befalingsmændene. Jeg var lidt mindre glad for at høre, hvad det kommunistiske medlem sagde. Jeg tror også, det forstås bedre, når det er folk fra vor side, der udtaler det. Jeg føler mig forpligtet til at sige nogle ord derom.

Det daglige liv i forsvaret, det er disse 20 000 mand, som hvert år skal ind at gøre deres tjeneste. På grundlag af, hvad de fortæller om tjenesten, bliver befolkningens opfattelse af hele apparatet dannet; på grundlag af det kommer tilliden til forsvaret.

Jeg tror, det er nødvendigt at sige, at forholdene ikke alle steder er sådan, at tilliden kommer ad den vej. Jeg deltog fornylig i et „Folk og Værn“-møde med nogle garnisonskommandanter; der var en positiv og god indstilling overfor tingene, og det er der hos overordentlig mange officerer. Men der er mange steder, hvor det kniber endnu. Jeg vil nævne to særlige punkter.

Jeg beklager, at den ordning, som daværende forsvarsminister Ole Bjørn Kraft indførte: ikke at anvende værnepligtige til almindeligt civilt arbejde indenfor tjenesten, er forsvundet i den grad, som den er. Jeg tror ikke, der spares så forfærdelig mange penge ved det, fordi de værnepligtige er langt mindre dygtige til dette arbejde end de professionelle folk. Det er meningsløst at anvende værnepligtige her. Jeg kender en lærer, som savnes meget på sin skole, og som nu har hele sin tid optaget af at være messemænd i en underkorporalsmesse; det er der ingen mening i.

Jeg gør opmærksom på, at der er vanskeligheder med de sidste måneder indenfor tjenesten. I mange afdelinger er der den indstilling, at når rekruttjenesten er forbi, bliver mandskabet bare inde, og så sker der ikke noget mere. Der er ikke nogen som helst tvivl om, at den rigtige soldat skal uddannes alle de tolv måneder. Men den legemlige træning forfalder mange steder; det får ligesom lov til at stå hen ligesom i sikringsstyrkens dage. Jeg tror, det er den hårdeste belastningsprøve, de danske værn overhovedet har været ude for. Når nu uddannelsesmånederne forøges, henstiller jeg, at man ganske klart og skarpt lægger programmet for uddannelsen, for det er nemlig det afgørende. Man kan mærke det, når man

taler med de unge. De ønsker ikke nogen som helst blødsødenhed. Der er ikke nogen af dem, der synes, det er dejligt at være soldat — det er i alt fald meget få af dem. Når der er så meget og så vellønnet arbejde at få, som der er for tiden, er der ingen, der har lyst til at forlade det. Men når de endelig skal være soldater, så vil de også være soldater, de vil have en uddannelse og ikke daske tiden væk. Jeg har talt med værnepligtige i Itzehoe. De sagde, de var glade for at være der, og jeg spurgte dem hvorfor. Svaret lød: her får vi den rigtige uddannelse, her er der det rigtige uddannelsesapparat, her har vi mulighed for at lære noget. Der er altfor lange perioder i tjenesten, hvor der ikke sker noget. Altfor mange gange sker det, at mandskabet ikke får forklaret, hvad det drejer sig om. Der går altfor mange beredskabsvagter; der går nogle i rekruttelejrene for øjeblikket, og ikke noget menneske har forklaret dem, hvad det er at være beredskabsvagt. De ved ikke, hvad det egentlig er, de gør, og det fortsættes tjenesten igennem. Der afholdes øvelser, men det forklares ikke, hvad de går ud på.

Det er mit almindelige indtryk efter samtaler med de mange unge, som kommer til mig for at tale om den slags ting, at det vanskelige punkt — og det er ganske naturligt — er den store skare af underkorporaler og korporaler og kornetter, som ikke kan have fået den fornødne uddannelse, medens der hos liniens officerer er forståelse af, hvad disse ting drejer sig om.

Jeg talte med en korporal. Han nævnte, at hans kompagnichef bare to timer om ugen har tjenesteforhold med mandskabet, men holdt alle befalingsmænd væk. Det havde knyttet denne kompagnichef til mandskabet; han var blevet deres skipper for alvor, det havde gjort ham til deres virkelige chef. Jeg ved godt, det er svært, men jeg tror, det er nødvendigt også for at imødekomme den positive vilje, som er hos de værnepligtige, der gang på gang bliver skuffet. Det er nødvendigt, at liniens officerer på en helt anden måde er med i det daglige liv, sådan som ungdommen er vant til det fra spejderlejr, højskoler og andre steder, hvor der ikke behøver at gå 14 dage eller 3 uger, før de er pudset af til at stedes for en kompagnichef eller regimentschef. Officererne må leve deres liv blandt mandskabet. Det er i virkeligheden — derfor kan jeg sige det så trygt — en kalden på liniens uddannede, forstående officerer, der kommer fra mandskabet; de vil gerne have, at de kommer ned blandt disse menneskeædere, som de siger om korporaler og underkorpo-